

handle imod deres religiøse Tro, og hvad de sidste angaar, er Grunden den, at det selvfølgelig ikke kan nytte noget at forlange, at den, der ingen religiøs Tro har, ved en Forsikring, som bunder i en religiøs Tro, skal stadfæste, at det, han har sagt, er rigtigt. Det vilde jo være selvmodsigende.

Jeg tror ikke, det ærede Medlem for Kjøbenhavns 10de Valgkreds (J. Jensen) vil faa Ret, naar han mente, at det vilde blive ganske almindeligt, at Vidner for at slippe for at aflægge Ed, vilde sige, at de ingen religiøs Tro have, thi naar de sige noget saadant, er det selvfølgelig noget, de ogsaa sige under et Samvittighedsansvar saavel som under et borgerligt Ansvar, for saa vidt det maatte vise sig ikke at være rigtigt.

Jeg frygter for, at hvis man rent ud vilde sløffe Pligten til at aflægge Ed ved Vidneafhøringer, vilde det have meget uheldige Virkninger for hele den bestaaende Retstilstand, og jeg føler mig overbevist om, at den Anskuelse, jeg her har gjort gældende, er meget udbredt i vide Kredse af vort Folk, og jeg tror, at der kun er meget faa, som have en Sag for Retten, hvad enten det er en borgerlig Sag, eller det er som Deltager i en Straffesag, der vilde finde, at de havde naaet det Maal, man overhovedet i Retssager kan naa her i Samfundet, naar de Vidner, som de mente kunde afgive Forklaring enten til Fordel for dem eller imod dem, uden videre kunde slippe for at aflægge Ed. Jeg maa derfor meget fraraade det høje Ting at vedtage den Række Mindretalsforslag, som sigte til rent at afskaffe Ed. Disse Mindretalsforslag ere for dette Afsnits Vedkommende Forslagene Nr. 68, 71, 72, 74, 77, 79, 80, 82, 83, 84, 85, 86, 87 og 88.

Jeg maa maaske blot ganske en passant gøre den Bemærkning til det ærede Medlem for Middelfart (Slengerik), at naar han finder det urigtigt, at man paa Grundlag af den nuværende Edsformular vil tvinge Folk til at aflægge Ed, saa vilde en nøjere Gennemlæsning af Lovforslaget have overbevist det ærede Medlem om, at den Edsformaningstale, han klagede over, netop fremtidig ikke bliver brugelig, saasnart dette Lovforslag er traadt i Virksomhed. Jeg kan derfor ikke antage, at det ærede Medlems Oplæsning af den i og for sig meget smukke Edsformaningstale vil have nogen som helst Indvirkning paa det høje Ting.

I Forbindelse hermed skal jeg nævne en Række Forslag, som ere stillede af Ud-

valgets Flertal eller maaske hele Udvalget, idet jeg gaar ud fra, at de ærede Medlemmer, som have stillet de nævnte Mindretalsforslag, for saa vidt disse forkastes, ere enige med dem, der have stillet de Forslag, jeg nu skal omtale. Det er Forslagene om, at al Edsaflæggelse af Vidner ligesom nu ogsaa for Fremtiden skal foregaa, efter at Vidnerne have afgivet Forklaring, medens jeg i Overensstemmelse med mine Udtalelser ved Sagens første Behandling i Fjor har stillet Forslag om, at Vidnet forinden Forklaringen skal afgive Ed paa, at det vil tale Sandhed. Jeg indrømmer fuldt ud, at en Ordning som den, jeg har foreslaaet, vil medføre langt flere Edsaflæggelser end den nuværende, men jeg er ogsaa sikker paa, at denne Ordning vil medføre langt færre falske Eder, end vi faa nu. Men ere vi inde paa det, som vi nu have, og som jeg tror ikke bliver forandret, at man benytter Ed som Bevismiddel, synes jeg, at det, det kommer an paa, ikke er at faa saa faa Eder som muligt men saa faa falske Eder som muligt, og der er ingen Tvivl om, at ikke faa Tilfælde af falsk Ed ere opstaaede netop paa den Maade, at Vidnet er gaaet op i Retten og har afgivet Forklaring i den Tanke: „Aa, jeg bliver ikke afkrævet Ed, det sker saa sjældent, det bliver ikke forlangt af mig.“ Saa bliver det alligevel forlangt, at Ed skal aflægges, og saa sidder Vidnet i Saksen. Forklaringen er ført til Protokols, Vidnet har sagt, at den er rigtig, og saa staar Vidnet over for det Dilemma, enten at udtale, at det er Usandhed, falsk Forklaring, det har fremført, eller at aflægge falsk Ed, og der er mange, som i dette Dilemma vælge det sidste og aflægge den falske Ed. Hvad jeg her siger, er ikke noget, der grunder sig paa et Tankeeksperiment, men noget, som ved Kriminalretten gentagne Gange er passeret. Saa-danne Forhold kom man bort fra, naar man lod Vidnet først afgive en edelig Erklæring, og det kan godt forsvares, thi denne gaar kun ud paa at sværge, at man vil tale Sandhed. Men naar Vidnet har afgivet en saadan Erklæring, er der en ganske anden Opfordring for det til ikke at lyve, end der er, saa længe det staar hen i det uvisse, om det ved denne Lejlighed kommer til Edsaflæggelse eller ikke. Jeg tillader mig ogsaa at henvise til, at i England, der dog er et Land, der i Henseende til Religiositet ikke staar tilbage for Danmark, er det almindelig Skik, at Vidnerne aflægge Ed. Det sker